

CATALANITAT

SETMANARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any II

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Centre Nacionalista Republicà:
Rambla de la Llibertat, número 33, primer pis.
Tots els treballs firmats són de la
responsabilitat dels seus autors. No 's retornen
els originals

Girona, 16 d'Abril de 1911

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Girona 150 Ptes. Trimestre
Fora 2 " " "
Extranger 12 " " " Any
ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS

Núm. 37

La qüestió candent

Fa dos anys, era en el mes de Maig de 1909, que el poble espanyol al conèixer les intencions del govern de portar l'exèrcit a una intervenció armada a les terres del nord del Àfrica, les va rebutjar en bloc.

Era viva i sagnanta encara en el cor dels espanyols, la llaga de les últimes guerres colonials, que han deixat com a conseqüència la misèria i la desolació a Espanya.

I es avui, en el mes de Abril del any 1911, que l'estat espanyol atravesava les mateixes circumstàncies que dos anys enrera, es a dir les mateixes no, pitjors encara, puig dos anys enrera teníem els recorts tristíssims de les guerres colonials, i avui tenim els de les guerres colonials i el del «Barranco del Lobo».

El país no està àvid de aventures guerrereres i al contemplar que en tant curt espai de temps ja se li demana novament un nou sacrifici de sang, abrigo la temensa de que no siga el nord de Àfrica lo que fou durant anys i mes anys la Isla de Cuba. Un cementiri dels espanyols.

Fins la casualitat es adversa, coincidint com ara dos anys el conflicte del Marroc amb el resorgiment de la Primavera. Primavera trista per les pobres mares que veurán despendres de llurs braços a fills estimats. Primavera negra per els desgraciats fills del poble que hagin d'abandonar els camps sembrats i les eines del treball, sens poguer veurer assolit el fruit de la suor del seu front, i obligats per la llei tinguin de defensar i fins tal volta donar la vida per una causa que no senten.

Ha de ésser molt gran una causa, molt justa i molt noble que fassi necessari el sacrifici de la vida de homes.

Per justificar llur criteri intervencionista, els polítics que'n son partidaris s'apoyan amb la missió que te Espanya segons l'Acta de Algeciras

de exercir la civilització a l'Imperi marroquí. La civilització s'obriria pas per ella mateixa si anessim al Marroc amb so de pau a fomentar la indústria i la agricultura, les ciències i les arts, mes si volem imposar una acció civilisadora amb la forsa de les baionetes, els fills de aquelles terres, que també deuen sentir amor a la patria, veurán amb nosaltres els europeus, no els seus aliats, no els seus civilisadors, sinó els seus conquistadors, els seus dominadors, i per consegüent els seus enemics.

També exageradament alguns polítics interpretan aquesta qüestió com si es tractés del honor i la defensa de la patria. Si realment fos aixís, si les terres obgete de la aventura bélica en lloc de ser al altre costat del Estret de Gibraltar fossin a Mallorca, fossin a Murcia, fossin a Granada, o en qualsevol indret de la península, segurament no hi hauria un sol espanyol que faltés als devers de patriotisme, mes les guerres de conquesta de territoris han sigut calificades per estatistes moderns de guerres de negoci, i aquestes guerres de negoci, aquestes guerres de expansió territorial no tindria de ésser l'exèrcit de la nació, no tindria de ésser el exèrcit de la patria l'encarregat de defensarles. I a Espanya que no tenim exèrcit colonial, a Espanya que hi ha vigent una odiosa llei de quintes que permet lliurar-se del servei de les armes mitjansant una quantitat determinada, tornarem a trovarnos per vergonya dels homes que tenim sentiments altruistes i humanitaris, que serán solsament els desheredats, que serán solsament els fills del poble que res tenen per guanyar, ni res per perdre, els que tindrán de anar al Marroc a la conquesta d'unes mines, o de unes quantes hectàreas mes de territori.

JOAQUIM COLOMER.

Del regionalisme

Mai com en els moments actuals se ha manifestat d'una manera tant decisiva ni tant lògica, la separació que existeix entre nosaltres, els catalanistes republicans, amb les idees i amb els homes de la dreta regionalista.

Antiguament, per el contrari, entre els que dintre la esquerra catalana procedian

cregueren amb la bona fe dels iniciadors del moviment de Solidaritat, quin resultat no ha sigut altre que ressucitar les sacristanesques figures dels de la Defensa Social y dels capdills carlistes: per un moment se entusiasmaron davant de triomfs electorals regionalistes i dels llurs oradors en el Congrés espanyol, com protestaren iradament de les cremes de les redaccions dels periodics i d'atentats mes o menys rotatius. Hi havia en tots aquells fets un esperit actiu i just de protesta contra l'ambient anticatalà, el quin atreya la nostra joventut sedenta d'ideals moderns, incompatibles amb el regim de la vella Espanya unitaria. Es clar que desitjaven molt mes que lo que ostentava en el seu programa la Lliga, i per axó no militaven en ella; mes en el minim d'anhels ab que s'identificava, pensaven trovarhi noblesa i veritat, i axó ja era prou perque la respectessin.

El vell catalanisme tenia l'aspecte modern, sobre tota cosa, de nodrirse d'un esperit tant contrari a la imposició, sigui d'un capdill, sigui d'una classe social, que dirse catalanista, igual que dirse radicalment protestatari, i la preponderància que entre els catalans prengué el partit barceloní de la Lliga en el seu principi, fou degut precisament a aquells actes sensats de protestes: per axó podia creures quant menys en la altesa de mira de la acció seva.

Mes el dia que un home tingui prou maquiavelisme per dirigir un moviment; el dia que sobre una massa de creyents sense idol, va axecarse un personalisme, amb més o menys orgull de Jefe, degué comensar la mixtificació de la idea patriòtica per arribar a un desbrancament inevitable.

Quan un home assumeix la representació de una aspiració popular, ensemps que ell se enobleix amb la noblesa de la idea, degrada a la mateixa idea amb totes les seves baixeses i defectes personals, i axó ha anat passant, paulatinament, amb la dreta catalana.

Per ells,—culpa dels seus prohoms i dels seus leaders—el catalanisme va descendir del seu lloc de problema nacional a partit polític, i al fi de lluitar com a tal, degué admetre les mescolances de lo existent, sense arribar a saber o poder destriar lo convenient o lo inconvenient a la vida integral que resumia avants el seu programa, i arribant a una transformació tal, que va ser necessari oposar radicalment a ne aquell catalanisme governamental, el vell catalanisme amb la viva ostentació de les aspiracions seves—república, socialisme, antimilitarisme.

No es altament vergonyós pels que sentim l'idea integral de aqueix catalanisme, veure consentida amb una genuflexió palatina i servil, per els homes que's diuen representar al catalanisme, la supremacia de les lleis d'escepció sobre les lleis civils, i llegir despres en un article indigne de ploma catalana, la apologia d'aquell acte servilista?

Els que vivim fora de les intrigues personals de la política barcelonina; que sentim sola i unicament la puresa de la idea, hem pogut passar per alt els atacs perso-

nalíssims que dretes i esquerres venen llevantse; mes quant sobre d'aquets atacs se traheix i's mutila alló que creiem mes sant i mes noble, i en el qual hem posat tota la nostra fe i el nostre treball, hi ha una dignitat i un orgull en fer sentir la nostra protesta.

Personalment els homes directors de la Lliga poden sentir la identificació que vulguin amb les promeses conservadores de un Maura o d'un Cierva, mes, ¿es qu'ells tenen personalitat suficient pera sacrificar a aquella admiració o jefatura tot un programa regionalista?

¿No hi ha una forta traïció en aquesta venda a un govern de les aspiracions catalanistes? Dintre el maquiavelisme polític hi cab perfectament aquest acte imperatiu—«home de talent afiliat a aquest partit polític, arriba a dirigirlo i quant ell tingui confiança amb tu, entregamel!»—

Quant pot passar axó, no cal mes que avisar als inadvertits i alsar bandera nova.

M.

Notes polítiques

El debat parlamentari

La discussió del procés Ferrer, que va motivar una crisi parcial, ha terminat. La finalitat d'aquesta discussió, ha sigut posar en evidència la repressió exageradíssima del govern conservador contra els que prengueren part més o menys activa, o que senzillament foren víctimes d'anònimes delacions, durant els fets luctuosos de Barcelona, i que moralment ha quedat, el partit victimari, inhabilitat per tornar a ser poder fins que'l temps mermi el record de les seves venjances ensanyades.

Respecte al fons de la discussió, sobre si en Ferrer era o no el capdevanter dels desordres del Juliol, era ja de preveure que les dugues parts contrincants aduirien nombrosos arguments que han arribat a perturbar al que, desproveit de tota prevenció en un sentit o en altre, ha anat seguint les discussions parlamentaries. Però, tot el devassall d'argumentació, no ha convertit a ningú, i sols els que ja tenien format un criteri determinat, l'han arrelat més intensament dintre'l terreny de les seves conviccions. Nosaltres, que hem cregut sempre que'n Ferrer fou víctima del odi conservador, més per les seves idees que no per la seva acció, també hem sentit fondrer algun petit dupte que encara enterbolia el nostre criteri, i ara, ab més coneixement de causa, votariem la veritat de la seva condemnació injusta.

Un detall del debat, un detall saborós, l'ha constituït el discurs del quefe de la minoria regionalista, el senyor Ventosa i Calvell, abogant per la derogació de la llei de Jurisdiccions, però transferint les penes que hi ha senyalades als altres còdis vigents. Bona manera de ser respectuosos ab el programa del Tivoli, eixe de la Solidaritat Catalana. I més eloquent encara que'l discurs del seu quefe, ha sigut

l'actitud de la minoria regionalista, que duran la votació versant sobre la derogació de la llei funesta, sortí del saló de sessions per eludir el manament del seu dever i de la seva consciència.

Que Catalunya els hi pagui l'ostentació del seu valor cívic.

■ ■ ■

Literatura

Là columna de foc

(Del llibre que amb aquest títol acaba d'aparèixer)

Doble poesia

Oh, cigne, cigne, en ta blancor suprema, com en un símbol de secret hieràtic, batega i cova, en integral essència, la Poesia humana.

Ton coll corvat els perverns vigila sobre'l present de visions obscures; ton coll corvat sobre les aigües d'essa una fals lluminosa.

Si tu encarnares la lascivia augusta qui'l ventre túrgid fecondà de Leda, i així engendreres la perpetua norma de la mare Bellesa,

també, junyint a la triomfal carrossa del cavaller del Sant Graal, un dia la nova flor de l'ideal portares al juvenil Imperi.

Doble prestigi sobre tu s'ajunta, divi consorci de materia i forma, agermanant el foc sexual de Júpiter i l'estre l'engrènic.

Oh, com m'inspira aquesta doble flama qui abranda'ls mons en una gran foguera, on, com en pira d'holocauste immenso, puguen en sacrifici

únic els sers de les fervents centúries, escabellantse a la ventada eterna i crepitant en resplandors qui encenen els cels d'un cap a l'altre

Tal el poeta la vegé en sos somnis com una antorça poderosa, alsada dins la tenebra, il·luminant les dues altes nits de Walpurgis.

I tu, olivera de les rels monstruoses, no sents dins tu palpitations divines de l'Atenea qui't creà, mesclades a l'esperit frenètic

de les serpents de Laocont qui't volten, o dels dragons qui eternament mosseguen, petrificats en espirals horribles, la soca milenaria?

I el teu fullam, com un dosser pacífic, com un velari maternal, ampara, erts i glassats, sequicis d'hamadriades en vagues metamorfosis,

vora'ls estols en sempitern suplici dels condemnats qui, en la visió dantesca, d'un chor odiós i terrorífic poblen la foresta malvada.

Oh, com m'inspira aquesta flama doble qui'ls mons abranda en una gran foguera, on, com en pira d'holocauste immensa, els cors se purifiquen,

cremen els sers de les fervents centúries, escabellantse a la ventada eterna, i puja al sol, com una ofrena sacra, la total Poesia!

Consagració

L'herva del bosc irreverent profana la simbòlica clau qui'ls arcs unia; no s'es alsada al toc d'ave-maria, com altre temps, plorosa, la campana.

Tota sola, triomfanta i sobirana la piscina, s'aizeca, aont un dia son front impur a rebejar venia, devotament, la multitud cristiana.

Entre pilars caiguts avansa, lenta, una vaca en l'iglesia derruida; de les pluges darreres l'aigua pura

beu dins el marbre sant, am sed ardenta; i en el temple vensut queda acomplida la gran consagració de la Natura.

Després del sacrifici

L'ofrena fou humil, tal com als déus agrada quan la presenta l'hom amb esperit fervent. Dels rierols vermells, bavors de sang vessada com un perfum d'encens muntaven blana-

[ment.

Tranquila, poc a poc, venia la vesprada qui un gran velari obscur anava difonent. Davant l'altar divi la tribu congregada bevia la dolzor d'aquell sagrat moment.

Ni un remoreig profà dins l'ombra se mo-

[via.

Vessava'l cel rogenic immensa melangia. Passava silencios l'halè dels Immortals.

I pàlida, subtil, a la claror darrera d'aquell agònic jorn, pujava una fumeja per sobre l'ara ardent en amples espirals.

A Venus

(Oda XXX d'Horaci)

Oh, tu, de Pafos i de Gnidi-reina, deïca'l repòs de ta dilecta Cypris; per tu Glicera am ric encens perfuma cambra sumptuosa.

Vinguin am tu les descenyides Gracies, ton fill, Mercuri amb un corteig de nimfes, i la sens tu poc estimable dea la Jovenesa.

GABRIEL ALOMAR

■ ■ ■

Estrofes

Els carrers esglaonats, són tot or aquests dies: el sol els ratlla amplament, hi han passat llorens i palmons, i tenen una gran sentor d'encens. Encara, sobre les tanques del vell jardí senyorial, no han pas florit les grans bandes de roses, mes sobre la mata verda dels rosers nous, comensen ja a insinuarse.

De lluny; de la Catedral—que ha obert a la primavera l'ample portalada—n'arriba al carrer esglaonat i silencios, un magnific hossana: l'orga, humana en el dolor, arcargèlica en la alegria, canta l'himne litúrgic de la Pasqua florida, i els vells casals, obren amplement les finestres al sol i al cant de l'orga. D'una d'elles, jo crec veurer la figura pagana i mitj-eval de Faust, que ressucita.

Dintre les cambres artesonades, dormen els mobles antics: en la pau secular dels carrers, perdura una tradició de bellesa.

* * *

—«Campanes de Brujes la morta! —poemes de Rodenbach!»—oh, es molt més bella la meva petita vila, i més humà el só de les seves campanes, i més inquietador el seu silenci! Cada dia té un perfum distint la meva ciutat: ahir era perfumada de llor, avui de roses! hi ha dies que tots els carrers fan olor de lliris; ahir—ahir mateix—no semblava sinó que l'herva del carrer hagués tret una bella florida de violetes. I l'or del sol, sobre la vila, els jorns de festa! i la pluja gris, en les vetlles de dejuni i penitència!

* * *

En la meva ciutat els amors són fàcils i serens. No plana sobre d'ells ni el dolor ni la gelosia! Les mans femenines són piadoses, i cuiden igualment els amors, que les sales de les finestres de sa cambra: juguen igual ab els petons i ab les carícies, que ab les teclades d'ivori del vell piano.

Les sonates del piano tenen un tó convencional: són apreses en els austers convents de monjes; els amors en la meva ciutat, tenen un ingenu fervor de colegial, i elles, les petites enamorades, guar-

den els perfumats billets d'amor, entre les piadoses planes del llibre d'hores.

I l'amor dona la fortaleza de la vida, i la sabiduria.

Coneixereu un enamorat, perquè somriu a la claror, i duu la testa ben alsada: coneixereu les enamorades, perquè són més ingenues que totes, van acoblades en llarga currua d'amigues, riuen bellament, i ab crid de joia indefinible diuen a tothom els seus secrets i els seus somnis.

* * *

En els carrers esglaonats, passa una convalescenta, en una tarde de diumenge: camina molt lent, es pàlida i somriu; aspira l'olor de roses del aire, esguarda la seva ombra llarga sobre l'or del sol, interroga les seves mans inquietament blanques, i desapareix en una cantonada sombria, pera que l'eco, sonor i bondados, continui les seves petjades. Perquè penseu en el amor?!

Tremolen les musselines d'una finestra: entre les puntes blanques que s'aparten un rostre femeni s'aplaca als vidres; somriu; ab l'alé ha entelat el cristall, i per mirar al defora, les seves mans han degut borrarlo suament; mes, involuntariament, els seus dits hi han deixat marcada una inicial... perquè penseu en l'amor?!

Encara més enllà, en un balcó alt i modest, una joveneta espera: la seva figura se retalla delicadament sobre el blau del cel: espera: es tant llarga la tarde!

I jo, en el meu estudi lleigeixo els meus poetes predilectes: Samain, Mallarmé, Rodenbach; i no se perquè endevino en les estrofes, a la tarde d'avui, a l'enamorada impacienta, a la convalescenta piadosa...

EPICUR

■ ■ ■

ORACIÓ A SANT JORDI, PATRÓ DE CATALUNYA I DELS QUI TENEN LES ORELLES DELICADES.

«¡Glorios Sant Jordi, tu qui vares matar l'aranya i tantes i tant nobles i catalanesques heroicitats inspirares, no'ns deixis! ¡Glorios Sant Jordi no'ns desamparis! ¡Glorios Sant Jordi, tinges pietat dels gironins! ¡Escoltans, glorios Sant Jordi de Sant Pere, el de la lluenta cuirassa i el blanc cavall d'altives arrogancies!

...Estem deixats de la má de Déu Nostre Senyor. Ni quant Sant Narcís va enviar les mosques ens feien tant de mal les orelles, i es que llavors ens les pessigaven però are'ns les estiren sense pietat i sense treva!

Prou que hem acudit al altar de Sant Sanxo perquè curés el nostre martiri, però'l Sant no'ns fa cas i les nostres orelles continuen allargantse, allargantse... Si aixó no para aviat els Jordis semblarem ases!...

Tu, Sant glorios, gira els ulls cap a Girona i penadeixte de la nostre desgracia. Mira que aviat no podrem tolerarho lo que'ns passa i si Sant Sanxo qui es el més indicat pera oirnos segueix fentse el sonso, i segueixen estirantnos les orelles ab la seva complacencia, ens hi haurem de girar a cops de pedra.

¡Sant Jordi glorios, tu qui reposes en imatge sota les ombriues arcades de Sant Pere, tinges pietat de nosaltres! ¡Apiadat de aquests pobres pecadors que compungidament te resen!»

(Tots els gironins que vaigin a resar aquesta oració a l'iglesia de Ntra. Sra. del Carme, que es ben aprop del Govern civil, guanyaran 100 dies d'indulgencia.)

“Empordá Federal”

Aparasqué a Figueres aqueix setmanari, adherit a la política de U. F. N. R. está redactat en catalá, i batega en les seves columnes una valenta ánima de joventutardida. Els seus propòsits els explica en el primer article, en que diu:

«Amb el nom de «Federal», el nostre periódic, porta resumides les idees que's fa seves, especialment en aquest país ont el mot federalisme significa al mateix temps democracia, republicanisme i amor a les noves transformacions socials.

La paraula «Empordá» si escrita en llengua oficial «Ampurdán» té un simple sentit geogràfic am fredor de número d'ordre, escrita en catalá es ja una proclama de nacionalisme; d'aquell nacionalisme que ha transformat la política de Catalunya, que transformarà la de tot Espanya, segurament, i que ha d'acabar convertint la vida de remat del poble catalá en vida nacional am civilisació propia emancipada dels homes de Madrid.

Que's vegi, doncs, en el nom d'«Empordá» l'escencia d'aquell sentiment que va moure la terra catalana llavors del neixement de la llei de jurisdiccions.

I en el nom de «Federal» que s'hi entengui l'expressió dels nostres desitjos de veure convertit l'actual regim monárquic d'Espanya en una República fonamentada en la llibertat del homes i dels pobles de la península Ibérica.

Com a homes aspirem a una nova organisació social, ont la justicia en lloc de un pretext pera abusar del debil sigui una norma pera beneficiarlo, i, ont l'amor se sobreposi a tota conveniencia. I com a homes catalans, volem la llibertat de dictarnos les lleis que regulin la vida interior del nostre poble; que allí ont hi neix espontanea la parla catalana no s'hi sobreposi l'artifici de una llengua oficial; aspirem, en fi, a una civilisació catalana, gran, no per la seua extensió sinó per la seva qualitat.»

Li desitjem una llarga vida i establím gustosíssims el cambi.

■ ■ ■

ECOS DE LA PREMPSA

COM S'EN VAN LES NOSTRES OBRES D'ART

EL MANUSCRIT

DE LA
SEU D'URGELL

El Capítol de la Catedral ven per 125,000 francs una joia artistica del sigles IX o X. Què se n'ha fet dels diners. Altres manuscrits en perill.

I

Acabem de tenir esment d'una noticia que produirà ben trista impressió entre'ls amants de Catalunya. Els canonges de la Seu d'Urgell han venut a un marxant que treballa per compte del Museu del Louvre, el manuscrit del «Comentari de l'Apocalipsi», escrit pel prebere espanyol «Beato». El preu de 125,000 francs que se n'ha pagat, indicarà fins als més profans la valua artistica de l'obra de que acaba d'esser desposseïda la nostra patria.

L'obra original fou escrita en llatí en el sigle VIII per aquest capellá que s'anomena «Beato», del qual sabem que era company de Sant Eteri, bisbe d'Osma, en la guerra contra'ls adopcionistes, entre'ls que s'hi comptava el gran heretge catalá Félix d'Urgell.

L'exemplar que n'hi ha a la Seu d'Urgell conté, de més a més, escrit tot de la mateixa lletra, l'exposició feta del Profeta

Daniel per Sant Geroni. En Villanueva de qui prenem aquestes notícies, havia ja comprés l'importància d'aquest incipit, que conté notables variants, quan va visitar la catedral, a l'any 1807. («Viaje literario á las Iglesias de España», vol. XI, planes 171, 172 y document XXXVI.)

II

El senyor Miret y Sans, donà una descripció més completa del manuscrit en l'Apèndix XIX de la seva obra «Investigación histórica sobre el vizcondado de Castellbó».

Se tracta d'un exemplar esplèndid, escrit en pergami groixut, de 40 centímetres d'alsada per 28 centímetres d'amplada. Està escrit a dues columnes que mideixen 300 per 88 mil·límetres, separades per un espai blanc de 30 mil·límetres. Compta 241 folis. El text comença en el foli 8. Abans hi ha l'arbre genealògic de la Verge Maria, format per cercles que contenen el nom de cada personatge, amb un dibuix per remat en tinta negra que representa l'àguila picant a la serp.

En el foli 6-7 hi ha mapa-mundi que té 47 per 35 centímetres, com representació del camp de la predicació evangèlica y distribució de les parts del món entre'ls apòstols. Està pintat amb tinta negra y en la part de dalt té dibuixades les figures de Adam y Eva, acompanyats de la serp. A l'esquerra del mapa hi ha'l desert africà.

Hem donat, de primer antuvi, aquesta descripció detallada del manuscrit per destruir tota possibilitat de simulació. El manuscrit estava catalogat en forma tal que l'exemplar preciós podria ésser substituït per un altre com se va fer darrerament amb una obra d'art religiós francesa.

III

El mèrit del manuscrit de la Seu ve en gran part de la seva reconeguda antiquitat. En Villanueva diu que l'obra fou copiada al segle X.

En una nota moderna que hi ha al foli 7 verso del mateix manuscrit se diu que s'hàn comparat les lletres d'aquest Codi amb les de l'acte original de la consagració de la catedral d'Urgell, resultant iguals. La seva lletra cursiva es toledana o visigòtica, y així fa creure que fou escrit a principis del segle IX.

En Miret y Sans, si bé no li senyala data, creu que es tant o més antic que'l manuscrit de la mateixa obra, propietat encara de la catedral de Girona.

La Biblioteca Nacional de París té dos manuscrits del «Beato», un de mitjant segle XI y un altre de l'acabament del segle XII. Els exemplars que tenen el Museu Britànic de Londres y la Biblioteca Reial de Turín són del segle XII. No més pot disputar l'antiquitat al manuscrit de la Seu d'Urgell el que posseeix lord Ashburnham, ta nbé del segle IX.

Cóm no s'ha fet cap temptativa pera vendre a Espanya, a Catalunya mateix, una pessa que hauria fet la gloria y l'orgull d'una biblioteca?

IV

La valua artística del «Beato» de la Seu es incalculable per la rarsa de policromies de l'art barbre, com l'anomena en Sanpere y Miquel. Per l'història del moviment filosòfic en que sobressortí el nostre gran Fèlix d'Urgell, ne tindrem prou amb l'exemplar de Girona. Però d'aquí endavant el qui vulgui estudiar aquelles policromies haurà d'anar a París.

Perquè vegin l'importància artística del monument que hem perdut, no més direm als nostres llegidors que'l manuscrit de la Seu contenia 76 miniatures policromades

intercalades en el text, a més a més del mapa mundi y d'algunes inicials. Hi havia quatre policromies de doble plana y 32 de plana sencera. En el foli 159 hi ha una complicada combinació de lletres pera fer el nom de l'Anti-Crist.

Podrà dirse que'l Codi d'Urgell no es de pintors catalans. En Sanpere y Miquel sembla inclinar-se a creure que aquest magnífic treball es d'algun miniaturista de la escola lleonesa. En Gudiol, per les comparacions que'n fa amb els frontals de Vic no dona per tant definitivament resolta aquesta qüestió.

En Villanueva diu que les grans miniatures de l'incipit de la Seu «son de pésimo dibujo». En Sanpere y Miquel afirma que són d'un barbarisme desfet. Però ni l'un ni l'altre neguen ni negarà ningú la valua d'aqueix Apocalipsi per l'història de l'art, en època tan escassa de monuments policromats.

V

Y els 125,000 francs? No haventse fet pública aquesta venda, lo primer que cal preguntar es si dels 125.000 francs han ingressat tots, en la caixa del Capítol o s'hàn aturat o reduït pel camí.

Què'n faràn els canonges d'aquets diners? No' creiem que atinin a fer res que indemnisi a Catalunya de la perdua experimentada. Però lo que seria veritablement escandalós fora que'l producte d'una venda tan humiliant anés a parar per les despeses ordinaries del Capítol. Veïam si's restableix a la Seu d'Urgell el tradicional dret de llosada que a costa dels marxants de mar exerciren els canonges de Barcelona.

Els que al segle X varen comprar tant preciós manuscrit ho van fer perquè quedés sempre a la Seu d'Urgell y no perquè'l preu de la seva venda se l'embutxaqués ningú. Es ben discutible el dret que tenien el canonges a vendre una obra que era'l llegítim orgull de l'Arxiu ont se conservava.

No hi haurà medi de deturar aquesta expoliació que se li fa a Catalunya de les relíquies que constitueixen una part preciosa del seu tresor espiritual? «La Crònica del Rei Jaume primer», de la casa Ayamans, ja ha sigut venuda. La «Biblia de Sant Pere de Roda» es a la Biblioteca Nacional de París. Ara se n'ha anat el «Comentari de l'Apocalipsi» del Beato de Liébana.

Y aquí ens quedem nosaltres amb la nostra miseria y ab les nostres cases modernistes, mentres a fora els Museus y les Biblioteques extranjereres completen els seus fogars de civilització amb les nostres despulles. Maleïda sigui la moneda que devé senyal de la nostra abjecció: mal profit els fassi an els que se'n gaudeixin,

Companys, homes aimants de Catalunya, patriotes de totes bandes! A la Seu d'Urgell encara hi queden altres tresors espirituals, com ara els «Diàlegs de Sant Gregori Magno» de l'any 930 y el gran «Missal» del segle XV, d'una riquesa ornamental que no té parió.

Y així també está en venda. No podriem veure també si ens donen alguna cosa de nostra vergonya? No podriem vendre la nostra dignitat de poble culte ja que no la sabem sostentr ni defensar?

ODISSEUS

(D'El Poble Catalá).

AGUSTÍ GALLOSTRA SASTRERIA

(Besadó 2, i Peixeteries Velles 13)

Participa a la seva nombrosa i elegant clientela haver rebut ja el gèneros de la temporada d'istiu, recomenables per la seva bona qualitat i última moda.

Notes

Divendres Sant... Dia de reculliment i misticisme. Santa Teresa de Jesús devé flor d'ànimes. L'ambient flaira enciseramen a perfums orientals de lascivitat religiosa...

Girona pert aquest any la seva tradició de beatitut. Als carrers hi ha soroll de festa i remors d'alegria. La mantellina ombreja discreta i cortisana la lluentor d'uns ulls i els llavis rojos guspireijen indiscretetes rialles. Hi ha un formiguejar alegre de multitud, en els carrers, i dirieu que la Catedral se blinca com una vella dolorida al demunt de la ciutat que va poc a poc emancipantse de la seva tutela.

...Les processons passen silencioses entre mig de la gentada indiferenta. El pobre Crhist té aire de conpunció quan veu que'ls ulls de les damiseles gentilíssimes s'aparten de la grisa netedat del sepulcre pera seguir la gentilesa d'un galant qui's pert en l'etzar de la multitud serpentejanta.

Dessota del cel blau d'aquest any, els penitents han posat al cim de la sinistre curulla una argentina rialla de picarols...

**

La Societat Catalana d'Edicions té, al impuls de la Primavera, un impuls de activitat que agrairan segurament els catalans. A viat donarà al públic quatre obres: «Proses barbres» den Prudenci Bertrana, un estudi sobre la literatura catalana del erudit Manuel de Montoliu, un estudi també, de l'Almirall que firma l'Alexandre Planà i una obra forta i sensacional de gran interès polític, l'història dels moviments nacionalistes, de l'excelent periodista barceloní Antoni Rovira Virgili.

**

El Dret Mercantil es una cosa i el ser governador civil n'es una altra. Se coneix que l'uniforme minxa les energies perquè aquell bon senyor que tanta por feia als estudiants de Barcelona no gosa suspendre cap reunió d'adoradors de Sant Jordi. Que hi ferem!

**

En Gabriel Alomar també sent una florida d'energies. Tot just donada al públic «La columna de foc», té ja en preparació altres obres, unes de reculls, altres inédites, que aviat assaborirà el públic. Entre aquestes darreres n'hi ha una per la S. C. d'E. sobre l'idealitat i la realitat de Catalunya i els medis polítics d'armonizalse. A més, un amic indiscret, ens ha dit que l'ilustre escriptor mallorquí deixa córrer la ploma per les quartilles i que va dibuixantse una novel·la d'un genre completament nou en la nostra literatura, una novel·la cruament, hermosament plena de foc i de passió.

■■■

Noves

El partit socialista catalá:—En Gabriel Alomar regressarà dintre de poc a Barcelona pera fixar definitivament la seva residència a la Capital de Catalunya.

Darrerament, en les reunions polítiques y literaries de Palma, ha manifestat l'ilustre poeta y pensador mallorquí, que té'l proposit de formar a Barcelona un gran partit socialista, que combatirà energicament les tendències de'n Lerroux.

■

El dia 21 del corrent se donarà en el Teatre Principal de Figueres, un concert de piano i violí pels eminents artistes, coneguts ja pel nostre públic, Srs. Vives i Pirelló, eczecutant un escullit programa de música clàssica i moderna.

El piano es cedit per la casa Ortiz i Cussó, quina representació en aquesta província té el nostre estimat amic D. Tomás Sobreques.

El dijous, dia 20 del corrent, se celebrarà una important reunió de presidents d'entitats i periòdics catalanistes de Barcelona en la redacció del setmanari «Renaixement», local de l'Associació Nacionalista Catalana, al objecte de nomenar una comissió organitzadora pera portar a terme la celebració de la Festa Nacional Catalana.

Per nostre part ens adherim a tan simpática com patriòtica festa i fem vots pera que resulti una esplèndida manifestació del esperit catalá.

■

El gran catalanófil monsenyor Carselade du Pont, bisbe de Perpinyá, el meritísim restaurador del milenari monastir del Canigó, acaba de rebre coralment en aquella románica abadia al celebrat escriptor anglés Rudyard Kipling, el cronista de les selves verges de l'India i al conquistador de la terra dels diamants tan heroicament defensada pels boers, el general anglés lord Roberts.

Abdós ilustres anglesos són al Vernet curantse el reuma i ab una caravana de més 80 excursionistes, pujaren a Sant Martí, aont els esperava monsenyor. Els va oferir un esplèndid refresc i els dirigí una entussista i patriòtica salutació.

Lord Roberts li contestá dient que confiava en que la cordialitat de relacions entre Fransa i Anglaterra acabarà ab íntima amistat.

S'ha refrendat l'«entente cordiale» a sota les voltes romániques de Sant Martí.

■

La segona de les conferències que la Unió Republicana de Girona ha organitzat, tindrà lloc demá dilluns, anant anant a càrreg d el nostre amic i correlligionari don Albert de Quintana el qual disertarà sobre'l tema: «La joventut catalana davant de la República, el Solisme i el Nacionalisme». Siguent alguns dels punts a tractar, el següents:

Génesis del moviment polític de les joventuts catalanes.—La indiferència.—El despertar romántic.—La joventut espectadora.—Moment d'interés.—La joventut i les idees liberals.—Importància i necessitat de l'intervenció de la joventut en la política.

Ensenyances de l'Història contemporània: Monjuic, Rizal, els desastres colonials, Ferrer.—Els sants odís de la joventut: la Monarquia, el centralisme i sos derivats.—La joventut i'l concepte d'ordre.—Necessitat d'una acció republicana i democrática.

La democràcia i el socialisme.—El socialisme del treball i el socialisme de la cultura.—La política i les reivindicacions dels humils.—La obligació de les democracies modernes, donar normes jurídiques i étiques de caracter polític als moviments obreristes i societaris.—La democràcia deu ajudar, col·laborar als moviments obrers pero no incorporar-se la integritat de ses aspiracions.

Nous horizons del moviment nacionalista catalá.—La joventut no es tradicionalista sino futurista.—Nacionalisme i federalisme.—La idea de Patria com base de tot moviment polític.

El acte serà públic i comensarà a les nou i mitja, tinguent lloc en el local social.

■

VI COLL: Tònic-Nodritiu a base de Quina-Kola-Carn-Lactofosfat.—Aliment fisiològic complet, perfectament asimilable i per lo tan, de resultat admirables, en les Anèmies, Convalescències, Clorosis, Pèrdues de forces, etc., etc.—Preparació i venda: FARMACIA COLL, 3 pesseres frasc.

IMPREMPTA D' E. SIMÓ.—GIRONA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

≡ **EL SABÓ** ≡
VASCONIA
 ≡ **ES EL MILLOR** ≡
 PERA
 ≡ **RENTAR LA ROBA** ≡

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA